

Vecné vyhodnotenie projektu ASSR - porovnávacie spotrebiteľské testy 2018.

V mesiacoch marec až december sme realizovali 8 porovnávacích spotrebiteľských testov z prostriedkov štátnej dotácie.

1. test chrenu. Na porovnanie sme vybrali potravinovú komoditu, ktorá nikdy nebola testovaná ani u nás ani v okolitých krajinách. Po analýze spotrebiteľských požiadaviek a laboratórnych možností, sme do testu zaradili konzervovaný chren respektíve potravinové výrobky označené ako chren s hlavnou zložkou chren. Po nákupe vzoriek v bežnej obchodnej sieti sme dali v laboratóriu ŠVPU v Bratislave otestovať sensorickú a mikrobiologickú kvalitu. Laboratórne skúšky trvali dva týždne. Po obdržaní protokolov o teste sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére dňa 31.marca 2018 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: Konzervovaný chren, definovaný ako polokonzerva, v teste celkovo obstál dobre a nezistili sme žiadne porušenie noriem ani klamanie či zavádzanie spotrebiteľov.

<http://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/13169/152267>

2. test smotanových nanukov. Na porovnanie sme vybrali komoditu, ktorá sa často kupuje v letných mesiacoch a doposiaľ sme ju nikdy netestovali. Po analýze spotrebiteľských požiadaviek a laboratórnych možností, sme do testu zaradili osem výrobkov ktoré mali na obale označenie smotanový nanuk alebo nanuk. Po nákupe vzoriek v bežnej obchodnej sieti sme dali v laboratóriu ŠVPU v Bratislave otestovať obsah živočíšneho tuku a obsah rastlinného tuku, sensorickú a mikrobiologickú kvalitu. Laboratórne skúšky trvali dva týždne. Po obdržaní protokolov o teste sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére dňa 30.júna 2018 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: Mnohé mrazené výrobky balené do tvaru nanuku nie sú smotanový nanuk ale zmrazený rastlinný tuk.

<http://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/13169/160453>

3. test mletých červených papriek -korenina. Na porovnanie sme vybrali komoditu, pri ktorá je najbežnejším korením v našich zemepisných šírkach a pri ktorej sme mali podozrenie na falšovanie. Do testu zaradili jedenásť výrobkov. Po nákupe vzoriek v bežnej obchodnej sieti sme dali v laboratóriu ŠVPU v Bratislave otestovať obsah množstvo červeného farbiva a prítomnosť látky hexan. Hexan je látka pomocou ktorej dokáže výrobca mletej červenej papriky odobrať z vysušenej suroviny červené farbivo, separovať ho a predáť zvlášť ako drahé prírodné červené farbivo. To čo potom zostane je mletá papriková drť s nízkym obsahom farbiva. Po obdržaní protokolov o teste sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére dňa 7.júla 2018 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: Prítomnosť hexanu síce nebola laboratórne dokázaná, možno aj preto, že ide o prchavú látku, ale niekoľko sušených papriek malo tak málo červeného farbiva, že vôbec neobstáli v teste. Buď boli príliš staré alebo z nich bolo odobrané červené farbivo.

<https://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/13169/160996>

4. test loveckých salám. Po vlaňajšom teste spišských párkov sme vybrali na testovanie ďalšiu v Bruseli registrovanú zaručenú slovenskú tradičnú špecialitu aby sme zistili, či výrobcovia dodržiavajú predpísanú receptúru. Do testu zaradili osem výrobkov. Po nákupe vzoriek v bežnej obchodnej sieti sme dali v laboratóriu ŠVPU v Bratislave otestovať obsah mäsa, tuku, čistej svalovej bielkoviny, soli, prítomnosť sóje a farbív ako aj aktivitu vody. Všetky tieto skúšky boli potrebné na zistenie dodržania predpísanej receptúry. Po obdržaní protokolov o teste sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére dňa 6.októbra 2018 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: Výrobcovia obchádzajú povinnosť dodržať predpísanú receptúru tým, že nepoužívajú na výrobkoch logo EU zaručená tradičná špecialita a predpísaný názov "tradičná lovecká saláma" ale len lovecká saláma. Vtedy môžu do výrobku dať čokoľvek podľa vlastného uváženia. Tým zavádzajú spotrebiteľov, ktorí si doteraz mysleli že kupujú slovenskú špecialitu - loveckú salámu!

<http://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/13169/168926>

5. test balených strúhaných syrov. Do testu zaradili komoditu pri ktorej sme mali podozrenie, že sa používajú látky o ktorých spotrebiteľia nevedia a ktoré ani výrobcovia neuvádzajú na obale. Pri výrobe tvrdých, polotvrdých aj polomäkkých syrov sa používa na ošetrovanie povrchov antibiotikum a antimykotikum Natamicín. Väčšina slovenských spotrebiteľov to nevie a ani nevie že kôra týchto syrov je nevhodná na konzumáciu a majú si ju skrojiť minimálne do hĺbky 5 milimetrov. V balenom strúhanom syre nemá prítomnosť natamicínu žiadny technologický význam a preto by tam ani nemal byť. Do testu sme dali desať výrobkov. Po nákupe vzoriek v bežnej obchodnej sieti sme dali v laboratóriu ŠVPU v Dolnom Kubíne otestovať prítomnosť natamicínu, obsah tuku v sušine, sušinu tuk ako aj prítomnosť cudzieho tuku na zistenie falšovania syra. Po obdržaní protokolov o teste sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére dňa 27.októbra 2018 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: V troch z desiatych strúhaných syrov bol zistený natamicín, ktorý by tam z technologického hľadiska ako aj z pohľadu spotrebiteľa nemal byť. Dva testované syry nedodržali obsah tuku a štyri testované syry nedodržali predpisy, lebo deklarované údaje na obale nesúhlasili so skutočne zisteným obsahom.

<http://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/13169/170701>

6. test farebných dámskych tričiek Na testovanie sme vybrali 10 rôznych značiek dámskych tričiek od najlacnejších takzvaných čínskych tričiek až po najdrahšie značkové trička. Na test bolo potrebné zakúpiť po tri kusy z každej značky. Laboratórne skúšky robilo akreditované laboratóriu VÚTECH CHEMITEX Žilina. Nechali sme otestovať prítomnosť škodlivých látok, stálofarebnosť v otere, stálofarebnosť v pote a stálofarebnosť pri praní. V dvoch testovaných tričkách sa zistil chróm. Päť testovaných tričiek nedodržalo normu stálofarebnosti za mokra a jedno za sucha. V stálofarebnosti pri praní obstáli v skúškach všetky testované trička.

Po obdržaní protokolov o teste sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére dňa 9.decembra 2018 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: Z 10 testovaných farebných dámskych tričiek 5 nedodržalo predpísané normy na stálofarebnosť. Zo zdravotného hľadiska ani jedno neprekročilo normu obsahu škodlivých látok.

<http://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/13169/174328>

7. test kvetových a medovicových medov V obchodných reťazcoch sme nakúpili 14 rôznych druhov medu. Z toho osem bolo kvetových a šesť označených ako medovicový, lesný alebo zmiešaný. Medy sme odniesli do akreditovaných laboratórií Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave a v Dolnom Kubíne, kde testované medy podrobili 9 skúškam: obsah fruktózy a glukózy, sacharóza, množstvo enzýmov, množstvo minerálnych látok, prehriatie medu, obsah vody, prítomnosť farbív a kyslosť. Po obdržaní protokolov o jednotlivých skúškach sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére dňa 15.decembra 2018 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: 8 kvetových medov obstálo v teste bez vážnejších nedostatkov. Drahšie medovicové a zmiešané medy neobstáli vo viacerých skúškach, čo naznačuje v mnohých prípadoch starý med alebo v prípade zmiešaných medov nedostatočný podiel medovicového medu. Jediný zástupca medu priamo od včelára bol sfalšovaný med. Po tomto teste treba štátnu kontrolu zamerať na falšovanie medu u včelárov.

<http://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/13169/175964#5>

8. test špekačiek Nakúpili sme v bežnej obchodnej sieti 10 rôznych značiek špekačiek, z toho jedny označené ako Zaručená tradičná špecialita a odniesli ich do akreditovaných laboratórií Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave. Nechali sme otestovať obsah čistých svalových bielkovín, prítomnosť farbiva, množstvo soli, obsah tuku, obsah mäsa, prítomnosť sóje a dodržanie deklarácie na obale. Po obdržaní protokolov o jednotlivých skúškach sme urobili spotrebiteľské hodnotenie, výsledné poradie a sprievodný text. Následne sme vyrobili televíznu reláciu Test magazín ktorú RTVS odvysielala v premiére v januári 2019 na Dvojke a v dvanástych reprízach na jednotke a na dvojke. Spotrebiteľia si ju môžu ešte 12 mesiacov po odvysielaní pozrieť vo videoarchíve RTVS - videoarchiv/Test magazín

Hlavné zistenie testu: Podobne ako v prípade Loveckých salám aj pri špekačkách ide o našu typickú československú špecialitu. V obchodoch sme našli len jeden výrobok s Logom Zaručená tradičná špecialita. Väčšina výrobcov na Slovensku nepoužíva na svojich výrobkoch označených názvom Špekačky logo Zaručená tradičná špecialita. Tým sa chce vyhnúť prísnejším normám a povinnej receptúre. Do výrobku bez loga len s názvom Špekačky môže dať čo len chce. A v tom spočíva klamanie a zavádzanie spotrebiteľov, ktorí si mylne myslia, že si kupujú výrobok so štandardom tradičných špekačiek.

Finančné čerpanie:

laboratórne skúšky - test chrenov - 843,20€

laboratórne skúšky - test nanukov - 912,00€

laboratórne skúšky - test papriky - 1980,70€

laboratórne skúšky - test lovecké salámy - 2122,00€

laboratórne skúšky - test strúhaných syrov - 2201,40€

laboratórne skúšky - test dámskych tričiek - 2400,00€

laboratórne skúšky - test kvetových medov a špekačiek - 4540,70

Pridelené prostriedky zo štátnej dotácie: 15.000,00€

Vyčerpané prostriedky zo štátnej dotácie: 15.000,00€

Vlastné prostriedky ASSR : 1.781,64€

laboratórne skúšky - test medovicových medov 722,20€

laboratórne skúšky - test medov farbivo 506,40€

nákup výrobkov na testovanie: 553,04€

dámske trička - 226,95

medy - 135,76

špekačky - 58,40

lovecké salámy a strúhané syry - 131,93